Ч. 236 Пятниця 18 (30) жовтня 1896. Рік VI

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенем оплатк почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Староствах на провинциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр

До історії бісмарківскої політики.

Урядова берлиньска ґазета, Reichsanzeiger, пише: При публичнім обговорюваню найновійшого „викритя“ ґазетою Hamburger Nachrichten о німецко-росийских відносинах аж до року 1890, виявило ся з многих сторін бажанє, щоби правительство із своєї сторони забрало голос в сїй справі. Reichsanzeiger єсть уповажнений заявити, що то не стане ся. Дипльоматичні події того рода, як ті, про котрі згадують Hamb. Nachr., належать по своїй природї до найбільших тайн державних; берегти їх совістно належить до межинародного обовязку, а нарушити їх значило би пошкодити важним інтересам державним. Цісарске правительство мусить длятого зречи ся всякого пояснюваня і супротив тих висказів не возьме ся анї до спростованя того, що фальшиве, анї до доповненя того, що неповне, в тім переконаню, що довірє до щирости і вірности угодової німецкої політики опирає ся у других держав на занадто сильних основах, як щоби того рода „викритями“ могло бути захитане.

А „викритя“, о котрих тут мова, статия, котру подали Hamb. Nachr., єсть слїдуюча:

Voss. Ztg. пригадує, що кн. Ґорчаков в 1882 р. уступив з уряду а в 1883 р. помер, але кн. Бісмарк був ще опісля сїм лїт канцлером державним; коли-б особа кн. Ґорчакова була одинокою перешкодою для німецко-росийского порозуміня, то можна би було єї перемогти.

Одинокою перешкодою кн. Ґорчаков певно не був. Мимо свого знатного становища не був він досить в силї, щоби працювати над відверненем ся Росиї від Німеччини, коли-б єму не стали були в пригоді иньші впливи і події. Росийска політика военна не мала того успіху, якого по нїй сподївали ся; може для того, що она не держала ся в тих границях які первістно були намірені, а відтак і для того, що перед покликанєм ґенерала Тотлебена не була ведена войсково в таким знанєм річи, щоби могла була забезпечити успіх. Коли росийскій політиці приписувано дальші цїли, то она не була на стілько відважна, щоби завчасу з слабими силами, які остали ся, напасти на Константинополь. Того занедбаня не можна було в шість недїль опісля направити. Зроблено стже войскові і політичні похибки, а одвічальність за них не хотїли взяти на управу держави, лиш старали ся зіпхнути єї на добродушного німецкого приятеля. Тогди говорено: „Поміч Німеччини єсть занадто плятонїчна, за мало практична“. Ну, німецка управа державна не могла би була оправдати більше як плятонїчної, т. є. ідучої дальше як неутральности, як прихильна, перед своїм власним народом. Але факт позістане фактом, що крім дїяльности Ґорчакова одвічальні росийскі верховоди мусїли конче шукати когось, на кого би зіпхнути вину за звої похибки, а до того надавала ся їм „плятонїчна“ Німеччина, котру викинено на пустиню поза старі границї росийскої любови. О стілько Voss. Ztg. має рацию, коли каже, що Ґорчаков сам не мав на стілько сили, щоби тяжку росийску державу зіпхнути з єї німецкої дружби на становище, яке заняла росийска праса по берлиньскім конґресї.

Але статя Voss. Ztg. переводить свої хибні погляди також і на час по уступленю і смерти кн. Ґорчакова і каже, що єго наслїдники, як і царі, котрим они служили, вели дальше єго політику. То рішучо неправда. Вже в Скерневицях, отже незадовго по зміні престола і по уступленю Ґорчакова завело ся знову добре порозумінє німецкої і росийскої політики і позістало в таким настрою аж до 1890 р. Аж до того речинця були обі держави в повнім порозуміню що-до того, що коли-б одну з них хтось зачепив, друга має позістати в прихильній неутральности, отже коли-б н. пр. Франция напала на Німеччину, то можна було сподївати ся прихильної неутральности Росиї, а прихильної неутральности Німеччини тогди, коли-б хтось напав Росию без єї провокациї. Того порозуміня по уступленю кн. Бісмарка не відновлено, а коли ми добре поінформовані о тім, що дїяло ся в Берлинї, то не була то може Росия, невдоволена зміною канцлєра, але ґр. Капріві був тим, котрий відкинув продовжене того взаїмного обезпеченя. Коли-ж возьме ся до того під розвагу рівночасну польонїзацийну еру, яка зазначила ся іменами Стаблевского і Косцєльского, то не можна буде сумнївати ся, що росийске правительство мусїло себе спитати: які цїли може мати та пруска польонїзация, котра з традициями цїсаря Вільгельма І. так рівко стоїть в суперечности?

Про иньші рівночасні ознаки анти-росийскої течії в політичнім напрямі у Вільгельма тут не згадуємо; ситуация стала була вже через поступованє Капріві'го в европейскій і польскій політиці такою для Росиї, що ся держава, хоч і як велика, мусїла призадумати ся над будучностию. Росия дожила вже у кримскій війнї, що всї прочі великі держави, Франция, Анґлія Італія, виступили були против неї, що Австрия тим самим грозила, ко-

---

6)

КЛОПОТИ САВЧИХИ.

ОПОВІДАНЄ З МАЛОМІСКОГО ЖИТЯ.

Написав

ОСИП МАКОВЕЙ.

(Дальше).

V.

Гей Боже! як би то у Савчихи чоловік такий, як в иньших жінок, була би і рукам пільга і голові розрада. В иньших жінок чоловік і господарства догляне і худоби і в поле піде, всюди оком кине. А Савка нї! Там десь піде часом на торг, купить що або й не купить, верне запитий і дармує. А ти, Савчихо, доглядай дїтий і худоби, вари, печи, пери, коло молотїльників ходи, бульбу копай, на містї мясо продавай, всюди сама ходи та дозирай, бо Савка — пан, єму не хоче ся. І вже за тою роботою Савчиха нї спить нї їсть — така стала як „сотворінє“. Подивить ся нераз мама Чупска на ню і каже:

— Ти бо, Касюню, пильнуй ся трохи. Найми ще слугу! Тай на свого покричи!

А Савчиха більше слуг не хоче, каже, що й з тих, які має, користи нема, іно дармо хлїб переводять. Петрови-ж хоч кричи або й не кричи, нїчо не поможе; з того часу як Михась від'їхав, ще гірше пє. А ту до того всього жури ся ще й Михасем, що він там робить, у тім Львові, поїхати би треба, а нема коли. Вже тиждень минув, а єму би ще і те і се завезти треба, бо не має.

І хоч як Савчиха часу не мала, а поїхала до Михася. Приїхала, привезла, що треба, розвідала ся, що Сторопьский учить в иньших клясах, а не в тих, де Михась і Андрусь, походила трохи по містї, і що єї найбільше подобало ся, то ті мундури, що їх студенти носять в ґімназиї. Давнїйше їх не було, а тепер настали. Ходять собі студенти, як би які кадети; подивиш ся на котрого з них і зараз пізнати, з якої кляси. У того три срібні пояски на ковнїрі, видко, що з третьої кляси; а в сего три золоті пояски, зараз видко що з 7-ої кляси. А шапка з якимсь знаком чи орлом — цїлком так, як у кадетів молоденьких. Так собі Савчиха той мундур уподобала, що взяла тай замовила для Михася такий самий. І так на зиму треба буде єму „бурмуса“ — най же має такий, як иньші студенти. І вже собі міркувала, як то буде красно, коли Михась приїде у таким мундурі на Рїздво до дому. Перейде ся по містї сюди-туди, а мамі буде втїха.

Зорудувала Савчиха, що мала, і від'їхала. А на другу недїлю знов приїхала. Не могла всидїти дома, мусїла свою дитину хоч раз на тиждень бачити. А потім за два тижні ще раз приїхала. Стрітив єї Стороньский і питає ся:

— Чи не за часто ви, сестро, приїздите? Хлопцеви все тілько дім пригадуєте, а єму книжка не в голові.

— Хиба він не вчить ся? — питає ся Савчиха.

— Адже не вчить ся! Лїнюх такий, на цїлу клясу перший. Єму Зіркатий в голові. Не писав до вас про Зіркатого?

— Таже писав.

— Ну, бачите; єго то обходить, а що кілька трійок обірвав, то єму байдуже.

Зажурила ся Савчиха, питає ся, що робити. Порадив Стороньский взяти домашного учителя до Михася. Добре! взяли учителя.

Поїхала Савчиха до дому і послухала Стороньского: не навідувала ся до сина цїлий місяць. Але на Покрови таки післала свою маму Чупску, до Львова, нїби то на відпуст, а властиво до сина подивити ся, чи єму чого не бракує. А з Чупскою поїхала і Дутчиха до свого Андруся. По Покрові-ж і сам Савка при нагоді відвідів також Михася і розповів єму, що Зіркатого вже якогось там дня певно заріже. Стрітив Стороньского і випив з ним дещо. Стороньский нарікав, що з Михасем зле, не вчить ся; за то Андрусь пильний хлопець. А Савки то і голови не брало ся; коли, каже, не вчить ся, то верне до дому; він і там потрібний. От змарнїв лише хлопчиско.

Савка від'їхав!

І як би там то було дальше зложило ся, знати не знаю, але стало ся таке, яке Дутчисї і не снило ся. Якогось там дня прийшло до

ли-б Росия не зробила деяких уступок і що Пруси, послїдну прихильну Росиї велику державу, удало ся лиш з великим трудом здержати від того, що они не доповнили коалїциї держав европейских против Росиї. Не хочемо казати, щоби повторене сих комплїкаций було можливе, але уважаємо то лиш за зовсїм понятне, коли хоч би й така могуча і неможлива до зачїпленя держава як Росия, каже собі: „Мусимо старати ся забезпечити собі одного союзника в Европі. Давнїйше числили ми на союз трох цїсарів, опісля бодай на рід Гогенцоллернів в єго збільшених відносинах могучости; але коли ми замість знайти звідтам певну підпору в трудним положеню, доживаємо розбираня польскої справи, котра може мати на думцї лиш ворогованє против Росиї, то мусимо преці оглянути ся, щоби знайти якусь иншу опору, котра нас доси рішучо не притягала до себе“.

Так настав Кронштадт з марсилїянкою і перше зближенє межи абсолютним царством а француским републиком, на наш погляд виключно лиш через похибки полїтики Каприві'ого. Она то змусила Росию шукати у Франциї обезпеченя, яке обачний полїтик у велико державних відносинах Европи охотно принимає.

Перегляд полїтичний.

В Палатї послів вела ся вчера дальша дискусия над законом о свойщинї, причім пос. Гон зазначив, що в послїдних пяти роках відставлено з Відня шупасом 10.000 людий, а кошти того виносили півтора мілїона. Опісля ухвалено арт. II. закона і клявзулю о виконаню єго а тим ухвалено і цїлий закон в другім читаню. Під конець засїданя інтерпелював пос. Кронаветтер мінїстра справедливости в справі арештованя о. Стояловского в Сяноку.

Посла Вашатого виключено вчера з молодоческого клюбу 30 голосами против 3. Виключенє наступило головно за єго бесїду перед виборцями в Мирові, де він виступив з докорами против молодоческого клюбу.

Fremdenblatt обговорюючи заяву берлиньского Reichsanzeiger-а (гляди вступну статю) каже, що годить ся зовсїм на становище нїмецкого правительства і що того рода „викритя“ не ослаблять в Австро-Угорщинї довіря до Нїмеччини. Відколи єсть тридержавний союз, не було анї хвилї, в котрій би взаїмне довірє союзників до себе ослабло, бо союзи, що мають на цїли оборону мира мілїонів людности, не опирають ся на тактицї поодиноких дипльоматів, але спочивають на плечах цїлих народів, котрих інтереси репрезентують і боронять монархи, котрих щирість не підпадає нїякому сумнївови.

Дописуватель Pest. Lloyd-а у Віднї мав розмову з Побідоносцевом, котрий там перебував сими днями, і той заявив єму, що цар не іменував ще Шишкіна мінїстром і що ся справа не зараз буде порішена. Також сказав Побідоносцев, що о якімсь дїйстнім союзї межи Росиєю а Францию нема й бесїди; суть лиш дружнї відносини.

Новинки.

Львів дня 29 жовтня 1896.

— **Іменованя.** Президия ц. к. краєвої Дирекциї скарбу іменувала помічного урядника для справ доменово-касових при ц. к. урядї продажи соли в Величцї, Йос. Стельчика, асистентом того уряду, а ад'юнкта податкового Юл. Русина помічним урядником при галицких урядах продажи соли.

— **Є. Е. п. Намістник** кн. Евст. Сангушко повернув з Відня до Львова.

— **Нові стациї телєґрафу.** З днем 1-го надолиста с. р. буде отворена в Козлові, бережаньского повіта, при тамошнім почтовім урядї стация телєґрафу з обмеженою службою дневною. Та стация для відрізненя від стациї телєґрафу в Росиї такої самої назви — має бути на телєґрамах означена „Козлів: Галичина“. — Рівночасно буде отворена стация телєґрафу з обмеженою службою дневною в Озїрній, золочівского деканата, при тамошнім урядї почтовім.

— **В Малехові** під Львовом, маєтности фонду калїк сьв. Лазаря, відбуло ся онтоди посьвященє нововибудованої церкви в присутности дра Малаховского, президента міста Львова.

— **Читальня „Просьвіти“ у Львові.** За почином головного виділу товариства „Просьвіта“, а на устні запросини члена того-ж виділу п. Триг. Врецьони, зійшло ся в недїлю 25-го с. м. о 7-ій годинї у вечер в комнатах „Просьвіти“ 34 Русинів, горожан міста Львова. Зібраних повитав згадалий член головного виділу, пояснив цїль товариства „Просьвіти“ взагалї, відтак єго філїй і читалень та предложив гадку заснованя читальнї „Просьвіти“, яко такого товариства, до котрого без огляду на стан та становиско могли би належати всї мешканцї львівскі, котрі дорожать своєю рускою мовою. В тім дусї промовив і др. Кость Левицкий та вказав на користи з такого товариства особливо з заснованя читальняної каси позичкової. Присутні дуже радо приняли предложенє п. Врецьони, висказали устами п. Юстина Віляка і п. Григория Мельника подяку за щирі заходи та підписали власноручно подане до Намістництва, щоби приняло до відомости заснованє читальнї „Просьвіти“ у Львові. Щасть Боже!

— **Огнї.** В Східници вибух дня 21-го с. м. пожар, котрий знищив зелїзний резервоар з нафтою, власність фірми Вольский і Одживольский. Шкода виносить двайцятькілька тисячів зр.

— **Напад на почту.** Дорогою з Нового Села до Стрия їхав сими днями почтилїон. За Слобідкою вискочив з лозини якийсь волоцюга з костуром в руцї, видер у почтилїона пакет з одежию і сховав ся в лозині. Почтилїон став кричати, однако бояв ся доганяти злодїя і лишити почтовий віз, в котрім були грошеві посилки.

— **Пригода на зелїзници.** Почтовий поїзд наїхав на стациї Гаґ в Австриї Горішній на поїзд товаровий, в котрім було 100 волів. Поїзд товаровий набирав як раз воду. Сїм ваґонів того поїзду вискочило з шин. Машинїст, кондуктор і трех з зелїзничої прислуги потерпіли легкі скалїченя.

— **Союз ткацкий.** В краєвім Видїлї відбуло ся онгоди по полудни зібранє делеґатів вісьмох спілок ткацких, щоби завязати відділ ткацкий в загальнім союзї товариств заробкових і господарских. На тім зібраню були репрезентовані спілки ткацкі з Корчина, Глинян, Комарна, Ланьцута, Вілямовиць, Коросна і краєвого товариства для торговлї і промислу у Львові і Кракові. Зборам проводив віце-предсїдатель союза стоварищень заробкових Бехоньский, а зі сторони краєвої комісиї для промислових справ були: Романович, Захаревич і Михальский. Реґулямін для відділу ткацких товариств принято без зміни. До управляючого комітету війшли пп.: Ант. Соколовский зі Львова, кс. Ів. Шалей з Корчина, Віктор Држимуховский з Коросна, о. Фил. Решетилович з Глинян, Вас. Пиптюк з Ланьцута; головою вибрано кс. Шалея.

— **В борбі з людоїдами.** Перед кількома тиждпями донесли ми, що кількох австрийских учених, що розслїджували острови на австралїйских водах, погибло в борбі з людоїдами. Після вістий, які тепер надійшли з Сіднї, в Австралї, справа так представляє ся: „Австрийска канонїрка „Альбатрос“ була в липни с. р. на водах Саломоньских островів і висилала часто виправи на ті острови, щоби доповнити наукові збірки. З початком серпня приплив „Альбатрос“ до острова Ґвадальканар“. Мимо вістий о частих нападах диких Ґвадальканарців постановлено оглянути той острів і дня 25 серпня вислано виправу, в котрій взяли

Савки письмо зі Львова від самого директора ґімназиї і господаря кляси. Не знала Савчиха, що в нім написано, дала перечитати донцї Геленцї. Геленка читає, читає і Савчиха не розуміє нїчого. Пішла она з тим до дяка і тот вичитав, що Михась не вчить ся з латиньского, нїмецкого і руского язика і математики і обичаї має лихі. Смутку-ж мій!

Порахувала Савчиха все, що доси видала на сина і жаль її зробив ся великий. Та бо то вже до сотки доходило, не рахуючи того, що з дому вислала. Пішла она до родичів, і застала там Дутчиху.

— Чи ти дістала яке письмо за свого зі Львова? — питає ся сестри.

— Нї, не дістала — каже Дутчиха. — Або що?

— Та нїчо. Як би я так вміла підлизувати ся тїтчиному Миколї, то він би і за мого Михася дбав, а так то тілько про твого дбає — впекла Савчиха сестру, нї за що нї про що.

— Чого-ж ти мене чіпаєш ся? — питає ся сестра з жалем.

— А бо я в нїкого ласки не маю; мій Михась і дурний і не пильнує ся, а твій і добрий і вчить ся; за ним всї, за моїм нїхто!

— Та що-ж я тому винна?! — боронить ся Дутчиха, а вже голос у неї тремтить.

— Єї сина до бурси, за півдармо, а я за свого плати тай плати — і ще не знати чи варто.

А Дутчиха розсердила ся і каже:

— Плати, коли хочеш пана мати! Вийми но з того зеленого куфра мошонку і потряси нею троха. Не пошкодить тобі; маєш досить! А менї не кажи, що я підлизую ся...

А в Савчихи кров закипіла і мов гороху висипала, таке наговорила, наплела:

— А тогди на колєї до него ти зуби не шкірила! А на Покрови з ним на пиво не ходила! Хиба я не знаю!... А до моїх гроший тобі засї! Зуби собі порахуй, а не мої гроші, дурна столярко, зі своїм сином, таким дурним, як ти сама...

А в Дутчихи заболїло серце, не так за себе, як за Андруся і она відгризла ся, що страх!...

— З мого — каже — Андруся будуть люди; а з твого... най не кажу! Бо мій вчить ся, хоть і дзиґарка не має і мундуру не носить, як фантерист, а твій...

За богато то було Савчисї: прискочила розлючена до сестри і підсунула свій костистий кулак аж під єї ніс. І не знати, щоби з того було вийшло, але надійшов на той крик старий батько Чупский і розборонив сварливі доньки. Тодї обі розплакали ся, а поплакавши розійшли ся, постановивши собі твердо в серцю своїм нїколи до себе і слова не промовити.

Нагадала собі Савчиха, що чоловік мав Зіркатого різати і захмарена вернула до хати. Приходить, а Зіркатий уже висить в сїнех, причїплений за заднї ноги до дручка, висить бідолаха неживий, а такий довгий, що хоч як єго високо підтягнули, а він рилом трохи землї не досягав. Висить і не рушить ся і вже тепер єму хоч яблоко, хоч бурак, хоч не знати що давай та по щетинї гладь, не рушить ся, нещасний, бо Савка єму немилосерно смерть зробив, так як соткам иньших товаришів Зіркатого. Як би був Зіркатий знав, що єго така смерть чекає, був би утїк в лїси та дебри, там з дикими корінцї їв, а не лакомив ся на ласощі у Савки. Та ба! як би знати наперід свою долю....

Згинув Зіркатий тихо, без крику і без зойку. Витягли єго, трохи не винесли з хлїва, перевернули, він засапав ся, думав, що єго хотять шкробати по щетинї, аж тут.... Ну, що тут богато й говорити? Згинув Зіркатий від ножа, бо така доля всего єго роду. Не мав, бідний, і часу і сили крикнути. Та вже — правду сказавши — і не дуже жаль було єму гинути, бо й житє ставало єму немиле. Лежи тай лежи; з'їв би се, — не смакує, з'їв би то — також нї, щож таке житє й варте?

— А ти де була? — питає ся Савка в жінки, розпорюючи Зіркатого від задних ніг до передних.

— А тобі що до того? — відворкнула жінка і увійшла в хату.

— Та менї нїчо до тебе — каже Савка — але аби я сам воду наставляв на веприка та пильнував всего, того таки ще не бувало. Вечір надходить, а она кудись волочить ся.

Перемовляли ся так з хвилю з хати в сїни і з сїний в хату, поки Савчиха дверий не замкнула, бо зимно йшло. Порає ся Савка з кухаркою при Зіркатім, а Савчиха щось коло дїтий нишпорить, нїяка робота не бере ся єї. Все їй Михась на мисли; і жаль їй хлопця і лиха на него, така лиха, що будь він ту, вибила би єго, як несвого.

участь бар. Фульон-Норбек, підофіцири корабельні Будік і Бофор та 20 моряків. Виправа запустила ся в глубину острова, але дорога була така прикра, що по двох днях 8 людий повернуло на корабель. Друга часть виправи дійшла дня 10-го вересня до гори Льва. Тут розділено ся на дві части: кадет Бофор з 7 моряками лишив ся під горою, де мав розложити ся табором, а прочі з бар. Фулльоном і підофіцером Будіком пішли на гору. Тимчасом наблизило ся до них кількох диких, але їх не проганяно, бо були неоуружені і поводили як цілком спокійно. Коли бар. Фулльон ішов з своїм відділом під гору, прилучало ся до него чим раз більше диких. Вкінци дістав ся він на вершок, коли в тім роздав ся на долині коло табору гук двох вистрілів. В тій самій хвили появив ся на хребті гори вожд диких з товпою уоружених людий і дав знак до нападу. Дикі мали лише топірці і булави, тому моряки, що мали знамениті карабіни, могли їх скоро прогнати. Лише бар. Фульон дістав тяжку рану топірцем в плечі. Коли дикі утікли, моряки пустили ся бігцем до табору, аби нести поміч полишеним товаришам. Там представивсь їм сумний вид. Вправді напад диких не удав ся, але командант відділу Бофор і два моряки Докович та Халупка лежали убиті, а прочі були ранені. Причиною того був дуже напрасний напад диких, на пр. Бофора убито, заки він ще встиг витягнути револьвер. Диких погибло множество, бо австрийскі карабіни справили між ними правдиву різню. Коли на пр. з одного вивозу вийшло пятьох диких, котрі ішли за собою гусаком, одна куля карабінова прошила їх всіх і повалила трупом. Убитих полишено на місци, бо треба було переносити ранених, а дикі могли ще раз напасти. Вправді вислано відтак з корабля сильний відділ в гори за тілами убитих Европейців, але відділ зблудив з дороги і повериув не віднайшовши тіл. Впрочім тих тіл і так не були би найшли, бо дикі мусїли їх імовірно з'їсти.

— **Сірники з паперу.** Давний звичай паперових скрутків уживаних до запалювання люльок, навів на гадку уживати звиненого паперу замість дерева до виробу сірників. На ту гадку попав один Американець і має надію всї инші сірники витиснути з торговлї своїми паперовими. Після его обчислень будуть паперові сірники дешевші ніж деревляні, особливо тому, що ціна дерева безнастанно підносить ся, а крім того они будуть лекші, що знов дасть зиск при перевожено. При виробі паперових сірників перетягає машина кусники паперу через розтоплену стеариночу масу і звиває їх в тоненькі рурки, досить тверді до виробу сірників. Рурку відтак тне машина на кусники, а потім уживає ся їх так як деревляних патичків при фабрикациї сірників. Паперова рурка має скорше запалювати ся, як дерево.

— **75.000 корон** виносить головна виграна великої Інсбрукскої льотериї і буде виплачена готівкою по відтягненю 20 прц. Тягнене відбуде ся 7-го падолиста.

Господарство, промисл і торговля.

— **Ц. к. Дирекция державних зелізниць** оповіщує: Стация Клай на шляху Краків-Львів, уряджена дотепер тілько для руху особового, пакункового і обмеженого руху товарового, буде отворена з днем 1 падолиста 1896 для руху загального.

Перестанок „Новий Сянч Місто" на шляху Звардонь-Новий Сянч, котрий дотепер був уряджений тілько для руху особового і пакункового, буде отворений з днем 1 падолиста 1896 також для посилок поспішних з тим обмеженем, що поодинокі посилки не можуть важити більше як 50 кґр.

Обмеженя дотично приниманя товарів і речинців за- і виладованя тихже. По причині дуже сильного руху і насталого в наслідок сего на всіх зелізницях браку возів, введено в житє — за дозволом ц. к. Міністерства зелізниць — для всіх шляхів в Галичині і Буковині з днем 23 взгл. 25 жовтня 1896 аж до відкликаня постанови §. 55 уст. 1 і 2 і §. 69 уст. 7 реґуляміну руху. Одвітно сему приймає ся тепер товари, о скілько на се місце в магазинах дозволить, тілько за згідним осьвідченем у тимчасовий переховок до хвилї можливої висилки. Рівночасно обмежає ся на 6 годин денних речинець до за- і виладованя таких товарів, котрі після постанов тарифи самі інтересовані за- і виладовати мають. По упливі сего 6 годинного речинця відбуде ся виладовань через орґана зелізничі на кошт і небезпеченьство сторін.

Галицко-угорский рух спільний. З днем 1 грудня 1896 увійде в житє нова тарифа часть II, зшиток 3.

ТЕЛЕГРАМИ.

Відень 29 жовтня. Гр. кат. катехит при женьскій школї видїловій в Тернополи, о. Яков Вацик іменований катехитом при тамошній семінариї учительскій.

Будапешт 29 жовтня. На 227 доконаних доси виборів вибрано 184 ліберали, 14 з партиї народної, 20 з фракциї кошутівскої, 4 з фракциї Уґрона, 4 з партиї людової, 7 безпартийних. Ліберали зискали до 35 мандатів.

Білград 29 жовтня. Король сербский виїхав в супроводї міністра війни Франасовича і свити до Турнсеверина.

Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 мая 1896, після середно-европ. год

Відходять до

	Поспішні			Особов			
Кракова	8·40	2·50	11·00	4·40	9·55	6·45	—
Підволочиск	6·00	2·11	—	—	9·30	10·45	—
Підвол. з Підз.	6·14	2·25		—	9·48	11·12	—
Черновець	6·10	—	—	10·15	2·45	—	—
Черновець що понеділка	—	—	—	10·25	—	—	—
Белзця	—	—	—	9·15	—	—	—
Мушини на Тарнів	8·40	11·00	—	4·40	—	6·45[1]	—
Гребенова [2])	—	—	—	—	9·35	—	—
Сколього і Стрия	—	—	—	5·22	9·35	3·05	7·22
Зимної Води [4])	—	—	—	—	3·29	—	—
Брухович [5])	—	—	—	—	1·20	—	—
Брухович [6])	—	—	—	—	3·20	—	—
Янова [7])	—	—	—	9·45	3·00	8·55	—
Янова	—	—	—	9.45[8]	1·05[9]	3·00[10]	6·25[8]

[1]) Від 1 червня до 30 вересня. [2]) Від 10 липня до 31 серпня. [3]) До Сколього лише від 1 мая до 30 вересня вкл. [4]) Від 1 мая до 6 вересня в неділї і сьвята. [5]) Від 1 мая до 6 вересня в неділї і сьвята. [6]) Від 1 мая до 6 вересня в будні дни. [7]) Від 1 мая до 15 червня і від 1 вересня до 30 цьвітня кождого дня. [8]) Від 16 червня до 31 серпня що день. [9]) Від 16 червня до 31 серпня в неділї і сьвята. [10]) Від 16 червня до 31 серпня в тиждневі дни.

Поїзд блискавичний зі Львова 8·40 рано, в Кракові 1·48 по полудни, у Відни 8·56 вечер.

Приходять з

Кракова	1·30	5·10	8·45	8·55	6·55	9·30	—
Підволочиск	2.34	10·05	—	8·05	510	—	—
Підвол. з Підз.	2.18	9·50	—	7·42	4·45	—	—
Черновець	9·55	—	—	2·01	7·28	—	—
Черновець що понеділка	—	—	—	6·13	—	—	—
Белзця	—	—	—	—	5·45	—	—
Мушини на Тарнів	5·10[1]	—	—	8·55[2]	6·55	—	—
Гребенова	—	—	—	—	1·51[3]	—	—
Сколього і Стрия	—	—	—	12·10	8·00	1·51[4]	10·10
Брухович [5])	—	—	—	—	—	8·03	—
Брухович [6])	—	—	—	—	—	8·25	—
Янова	—	—	—	7·50[7]	—	5·28[8]	8·54[8]
Янова [9])	—	—	—	—	1.10	7·48	—

[1]) Від 25 червня до 15 вересня. [2]) Від 1 червня до 30 вересня. [3]) Від 10 липня до 31 серпня. [4]) Зі Сколього тілько від 1 мая до 30 вересня. [5]) Від 1 мая до 25 червня і від 15 серпня до 6 вересня. [6]) Від 26 червня до 14 серпня. [7]) Цїлий рік. [8]) Від 16 червня до 31 серпня. [9]) Від 1 мая до 15 червня і від 1 вересня до 30 цьвітня.

Числа підчеркнені, означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано

Час подаємо після годинника середно-европейского; він різнить ся о 36 мінут від львівского: коли на зелїзници 12 год., то на львівскім годиннику 12 год. і 36 мін.

І чи она в таку лиху годину помислила, чи що таке, дивить ся, аж ту мама єї, Чупска, веде Михася до дому. Веде его, тягне за руку в хату, що лиш хотіла щось сказати, а Савчиха як не вхопить патика а потім Михася, вибила его, вибила, аж люди на улици приставали, такий крик звів Михась в хаті. Так била Савчиха, що не хотячи, аж маму і чоловіка свого, котрі прибігли боронити, по руках ударила, а сина з рук не випустила. І щоби притім яке слово сказала; нї! не промовила нічого, тілько відтрутила одурілого хлопця від себе, а сама вийшла з хати, пішла в кухню по другім боцї сїний, сїла на лавку і задумала ся.

— А ти звідки ту взяв ся? — питає ся Савка сина.

— Та що такого великого? — боронить уже бабуся Чупска внука, бо їй жаль стало — приїхав до дому, а ви его бєте!

— Та бо я й сам не знаю, за що его жінка била — замітив Савка.

— Та за що? От за що — каже Чупска — казав менї дяк: прийшло письмо, що він не вчить ся. А в мене обі сварили ся через то....

— Хто?

— Та твоя з Христиною, що єї вчить ся, а твій нї.

— Ну-ну! не велике нещастє — обернув ся Савка ласкаво до Михася — тілько менї хлопця збила.... Як би не то, що.... дав би я їй за то! Коли-ж ти, Михасю, приїхав?

— З полудня на колеї — відповів Михась заплаканим голосом.

— А з Вишнї як?

— Пішки прийшов.

— І по що тебе тут?

— Ви мали різати Зіркатого, а він мій.... то гроші мої, я коло него ходив.

— А чи я-ж тобі гроші краду, чи що? — боронив ся батько. — На, маєш там Зіркатого в сїнях, бери собі его до Львова.... Ой не буде, видко, з тебе ксьондз, тілько козоріз....

— Прийшов, знаєш, до мене — почала бабуся — такий змучений, бідачиско, а до мами бояв ся піти. „І до мами не піду і до школи не піду" — каже.

— Та бо я сам не знаю, по що хлопця мучити? — закінчив Савка розмову і вийшов у сїни.

А тимчасом з кухнї надійшла Савчиха і мовчки поставила перед сина кусень ковбаси з капустою на тарілци.

Побув Михась дома два днї, бо нікому було его відвезти до Львова, в Савчихи була дитина хора і сама не чула ся здорова, а Савка не хотів їхати. Пустити-ж самого хлопця мати не відважила ся, не вірила, що верне до школи.

А з суботи на неділю сїла з жидами, що їхали до Львова, і на Янів поїхала разом з сином, хоть стара Чупска остерігала єї, аби не їхала, бо она теє.... і в дорозї може трафити ся — борони Боже — яка пригода....

Не послухала Савчиха, поїхала.

(Дальше буде).

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий.**

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.